

raduafrim

@hotmail.com

raduafrim@hotmail.com

Că lumea e plină de scârboșenii, că tot ce-i frumos pe dinafară poate fi urât pe dinăuntru, că arta e de multe ori folosită pentru a masca dorințe și pulsioni perverse, că instinctul sexual ne e treaz la orice vârstă și sub toate formele posibile – s-a tot spus și răs-spūs. Desigur, nu vin la teatru ca să aflū nouătăți, pentru asta există biblioteci de specialitate. Dar, văzând spectacole ca *Job*, îmi e din ce în ce mai puțin clar de ce continuu să merg la teatru. Înțeleg că un regizor își toarnă în spectacole propriile obsesii, înțeleg că nu poate face altcum, dar oare orice obsesie exhibată devine fapt artistic? (Știu că am intrat pe teren minat, nu știu să definesc faptul artistic. Dar cred că știu să-l recunosc.)

Ce aflăm, așadar, din spectacolul *Job*? Că o mamă-cloșcă, ușor imbecilă, a unui băiat handicapat fizic și care îi absoarbe tot timpul, are secrete porniri erotice față de copil. Care nu mai e chiar copil și e foarte interesat de desuurile unei tinere doamne, angajată pentru a-i face lectură. Care doamnă nu e chiar inocentă și cultivă cu bună-știință și repulsie jucată interesul pe care i-l arată junele. Că unei bătrâne contese unguroaice, marxistă împătimită, îi place, când nu doarme sau nu drăgălește pozele lui Marx sau Stalin, să pipăie femeii tinere și să bea vodcă. Ea mai are și vagi puseuri maso, cel puțin asta pare să spună biciul aflat permanent în mână servitoarei Gertrude. Mai aflăm că un bogat om de afaceri, cu proteza dentară ușor căzândă, după șase luni de abținere sexuală, nu reușește să facă amor cu o femeie tânără și frumoasă pe care abia a cunoscut-o; și că se rușinează grozav de eșecul său. În fine, că un magistrat bătrân are mintea bântuită de fan-teziile orgiastice ale marchizului de

La sfârșitul programului de sală, Radu Afrim își dă, generos, adresa electronică. Dacă Freud n-ar fi existat, ar fi trebuit inventat. Există *ynet*, *yahoo*, *aol*, *ix* și câte altele; Radu Afrim a ales *hotmail*.

Sade. Toate aceste caricaturi de personaje (să le spun fantasme ale lui Radu Afrim?) o au în comun pe Cititoarea, personaj cu rol de *raisonneur*, pe care o angajează, chipurile, pentru a le citi. Ea știe, de fapt, foarte bine ce vor angajatorii (altfel, de ce mențiunea „femeie tânără”, în anunțul prin care își oferă serviciile și pe care îl sancționează funcționarul de la agenția de publicitate, inutil caricaturizat: el are dreptate) și se amuză să îi stârnească, nedându-se în lături să le ofere ce vor, dacă partenerii îi provoacă plăcere sau doar milă. Toate acestea se văd sau se spun direct pe scenă, nu e nevoie de nici un efort de imaginație.

E destul de multă materie aici pentru a face trei spectacole. Radu Afrim se mulțumește, însă, să schițeze caricaturi groțesti, vulgare, parcă numai din plăcerea de a fi scabros. Departe de mine pudibonderia lui Iosif Sava, care nu înțelegea de ce trebuie Valeria Seciu să-și arate desuurile în *Pescărușul*, dar nu mi-a făcut nici o plăcere să văd aproape tot timpul spectacolului fundul mijit al Gertrudei.

Job păcătuiește nu doar prin ce arată, dar, mai ales, prin cum și cât arată. E clar că Radu Afrim e un regizor care are mijloace (de expresie). Chiar prea multe. Pe care nu le știe stăpâni. Se întâmplă, permanent, multe lucruri pe scenă. Prea multe pentru a fi urmărite. Spectacolul e aglomerat, sufocat de imagini și pseudo-simboluri redundante, „pseudo” pentru că nu semnifică nimic altceva decât

pe ele însele. Oricum, prin aglutinare, înțelesurile se pierd, se diluează. Ce rost are, în economia spectacolului, în șirul demonstrației, dansul Cititoarei și al Gertrudei, purtând, amândouă, dinți de vampir? Poate acesta să fi fost argumentul selecției în Festivalul de umor *horror* (umor are spectacolul, de cam proastă calitate, dar negru nici cât sub unghie). Ce rost are magistratul costumat în Freddy Mercury? Sărmanul cântăreț a murit de SIDA, avea cu totul alte păcate, de ce să-l facem simbol al perversiunilor senile? Oricum, pentru scena asta, dacă tot voia un model, Marele Masturbator al lui Dali era mai nimerit. Spectacolul abundă, mai ales în partea a doua, în trivialități și poante groase care, din păcate, culeg aplauze la scenă deschisă. Scena de amor, căznit dintre Cititoare și omul de afaceri pare o tăietură de pe Adult Channel. Păcat de actorii care, fiecare în parte, fac foarte bine ceea ce (imi închipui că) li s-a cerut.

Spectacolul acesta nu pune, de fapt, nici o întrebare, nu sugerează nimic, nu există în el nimic în afara celor ce se văd pe scenă, n-are mister. Se mărginește să *infățișeze*, ca o pictură de gang.

Citiseam lucruri foarte bune despre Radu Afrim. Acesta e primul spectacol al său pe care îl văd. Și nu înțeleg. Dar poate că, după ce se liniștește, după ce îi trece, se apucă de făcut teatru (și Ionesco a început cu „Nu”). Dacă poate.

Liviu Ornea
lornea@imar.ro